

Συμβούλιο
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Βρυξέλλες, 28 Μαρτίου 2023
(OR. en)

6819/23

ECOFIN 187
UEM 46
SOC 143
EMPL 100
COMPET 143
ENV 174
EDUC 74
RECH 62
ENER 92
JAI 214
GENDER 21
ANTIDISCRIM 21
JEUN 40
SAN 100

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΠΡΑΞΕΙΣ

Θέμα: ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ σχετικά με την οικονομική πολιτική της ζώνης του ευρώ

ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της ...

σχετικά με την οικονομική πολιτική της ζώνης του ευρώ

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και ιδίως το άρθρο 136 παράγραφος 1, σε συνδυασμό με το άρθρο 121 παράγραφος 2,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1466/97 του Συμβουλίου, της 7ης Ιουλίου 1997, για την ενίσχυση της εποπτείας της δημοσιονομικής κατάστασης και την εποπτεία και τον συντονισμό των οικονομικών πολιτικών¹ και ιδίως το άρθρο 5 παράγραφος 2,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1176/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Νοεμβρίου 2011, σχετικά με την πρόληψη και τη διόρθωση των υπερβολικών μακροοικονομικών ανισορροπιών² και ιδίως το άρθρο 6 παράγραφος 1,

¹ ΕΕ L 209 της 2.8.1997, σ. 1.

² ΕΕ L 306 της 23.11.2011, σ. 25.

Έχοντας υπόψη τη σύσταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Έχοντας υπόψη τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου,

Αφού ζήτησε τη γνώμη της Οικονομικής και Δημοσιονομικής Επιτροπής,

Αφού ζήτησε τη γνώμη της Επιτροπής Οικονομικής Πολιτικής,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Η οικονομική ανάκαμψη της ζώνης του ευρώ κατά την περίοδο μετά την πανδημία COVID-19 διακόπηκε μετά από σειρά εξωτερικών κλυδωνισμών. Χάρη ιδίως στην αποφασιστική απόκριση σε επίπεδο οικονομικής πολιτικής, τόσο σε εθνικό όσο και σε ενωσιακό επίπεδο, και στην άρση των μέτρων ανάσχεσης, η ζώνη του ευρώ σημείωσε σταθερή αύξηση του ΑΕΠ το 2021 και το 2022, τουτέστιν κατά 5,3 % και 3,5 % αντίστοιχα. Η αγορά εργασίας αποδείχθηκε επίσης ανθεκτική, καθώς η ανεργία έφτασε το πρωτοφανές χαμηλό ποσοστό του 6,7 % το 2022. Ωστόσο, η αύξηση των παγκόσμιων τιμών της ενέργειας, η αυξημένη αβεβαιότητα και οι διαταραχές της αλυσίδας εφοδιασμού που προκλήθηκαν από τον επιθετικό πόλεμο της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας οδήγησαν σε σαφή επιβράδυνση της οικονομικής δραστηριότητας κατά το δεύτερο εξάμηνο του 2022. Η ενεργειακή κρίση οδήγησε σε επανεκτίμηση προς τα κάτω των προβλέψεων για το 2023. Συνολικά, η αύξηση του ΑΕΠ στη ζώνη του ευρώ αναμένεται να μειωθεί σε ποσοστό μόλις 0,3 % το 2023, προτού επανέλθει σε αύξηση της τάξης του 1,5 % το 2024. Η αγορά ενέργειας και άλλες αγορές βασικών προϊόντων τροφοδοτούν τον πληθωρισμό, ο οποίος με την πάροδο του χρόνου διευρύνθηκε και σε άλλα στοιχεία και έφτασε το 8,4 % το 2022. Ο πληθωρισμός αναμένεται τώρα να διατηρηθεί σε υψηλά επίπεδα τους επόμενους μήνες, παραμένοντας στο 6,1 % το 2023, προτού υποχωρήσει το 2024. Οι αγορές εργασίας αναμένεται να παραμείνουν εύρωστες, καθώς η ζήτηση εργασίας παραμένει υψηλή. Καθώς μεγάλο ποσοστό των επιχειρήσεων εξακολουθεί να αναφέρει ελλείψεις εργατικού δυναμικού, η ανεργία αναμένεται να σημειώσει μόνο μέτρια αύξηση το επόμενο έτος, προτού μειωθεί εκ νέου το 2024. Εν τω μεταξύ, η αύξηση των ονομαστικών μισθών αναμένεται να ενισχυθεί το 2023, αλλά να παραμείνει κάτω από τον πληθωρισμό, οδηγώντας σε πτώση της αγοραστικής δύναμης των νοικοκυριών.

Στο πλαίσιο αυτό, το πλεόνασμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών της ζώνης του ευρώ υποχώρησε, συμβαδίζοντας με την έντονη επιδείνωση του ενεργειακού ισοζυγίου και, στο μέλλον, η ονομαστική υποτίμηση του ευρώ έναντι του δολαρίου ΗΠΑ και ορισμένων άλλων νομισμάτων από το δεύτερο εξάμηνο του 2021 είναι πιθανόν να δώσει μικρή μόνο ώθηση στην ανταγωνιστικότητα, δεδομένου του υψηλού ενεργειακού κόστους.

- (2) Η επιδείνωση των μακροοικονομικών συνθηκών και οι μεγάλες διαφορές τιμών μεταξύ των κρατών μελών αποτελούν πρόκληση για τη σύγκλιση των εισοδημάτων και του οικονομικού κύκλου στη ζώνη του ευρώ. Παρότι η πανδημία COVID-19 οδήγησε σε βαθιές, αν και σε μεγάλο βαθμό παροδικές, αποκλίσεις στις μακροοικονομικές επιδόσεις, είχε περιορισμένο και προσωρινό αντίκτυπο στον συγχρονισμό του οικονομικού κύκλου. Η ενεργειακή κρίση συνεπάγεται νέες ανομοιογενείς μακροοικονομικές επιπτώσεις στη ζώνη του ευρώ. Λόγω των διαφορών μεταξύ των χωρών όσον αφορά τα ενεργειακά μείγματα και τις πολιτικές για τον μετριασμό των επιπτώσεων του ενεργειακού κλυδωνισμού, έχουν εμφανιστεί μεγάλες διαφορές στα ποσοστά του ονομαστικού και του δομικού πληθωρισμού σε ολόκληρη τη ζώνη του ευρώ. Οι υψηλότερες τιμές της ενέργειας και οι πιέσεις στην αλυσίδα εφοδιασμού είχαν άνισο αντίκτυπο στους τομείς της μεταποίησης και των υπηρεσιών μεταξύ των κρατών μελών της ζώνης του ευρώ και θα μπορούσαν να οδηγήσουν σε μετατόπιση της σχετικής ανταγωνιστικότητας. Παρότι οι διαθέσιμοι δείκτες υποδηλώνουν ότι τα κενά ανταγωνιστικότητας εντός της ζώνης του ευρώ είναι μέχρι στιγμής περιορισμένα, οι αποκλίσεις στα ισοζύγια τρεχουσών συναλλαγών στη ζώνη του ευρώ διευρύνθηκαν πρόσφατα, κυρίως λόγω της επιδείνωσης των ενεργειακών ισοζυγίων.

- (3) Η εξασφάλιση κατάλληλης και συντονισμένης απόκρισης σε επίπεδο πολιτικής στην επιδείνωση των οικονομικών προοπτικών και του υψηλού πληθωρισμού απαιτεί την κατάλληλη προσαρμογή και συνοχή των νομισματικών και δημοσιονομικών πολιτικών. Η νομισματική πολιτική πρέπει να αντιμετωπίσει τον υψηλό πληθωρισμό. Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) είναι έτοιμη να αντιμετωπίσει τους πιθανούς κινδύνους αδικαιολόγητης, μη ομαλής δυναμικής της αγοράς, οι οποίοι συνιστούν σοβαρή απειλή για τη μετάδοση της νομισματικής πολιτικής σε ολόκληρη τη ζώνη του ευρώ. Υπό τις παρούσες συνθήκες, η δημοσιονομική επέκταση ευρείας βάσης για τη στήριξη της ζήτησης θα πυροδοτούσε περαιτέρω τις πληθωριστικές πιέσεις. Το δημόσιο χρέος είναι αυξημένο σε αρκετά κράτη μέλη της ζώνης του ευρώ. Για τον λόγο αυτόν απαιτούνται δημοσιονομικές πολιτικές που να είναι κατάλληλα διαφοροποιημένες μεταξύ των κρατών μελών ανάλογα με την οικονομική και δημοσιονομική τους κατάσταση, όπως συνέστησε το Συμβούλιο στις συστάσεις του της 12ης Ιουλίου του 2022 σχετικά με τα εθνικά προγράμματα μεταρρυθμίσεων και τη διατύπωση γνώμης του Συμβουλίου σχετικά με τα προγράμματα σταθερότητας 2022 κάθε κράτους μέλους¹. Απαιτείται, επίσης, τα κράτη μέλη να είναι προετοιμασμένα να προσαρμόσουν τις εθνικά χρηματοδοτούμενες τρέχουσες πρωτογενείς δαπάνες στην εξελισσόμενη κατάσταση, διατηρώντας παράλληλα τη βιωσιμότητα του χρέους. Ταυτόχρονα, απαιτούνται στοχευμένα και προσωρινά δημοσιονομικά μέτρα για τη στήριξη ευάλωτων ατόμων και επιχειρήσεων, που στοχεύουν επίσης στη διατήρηση των θέσεων εργασίας και του ανθρώπινου κεφαλαίου, παράλληλα με τη διατήρηση των μηνυμάτων που εκπέμπονται μέσω των τιμών και με την παροχή κινήτρων για τη μείωση της κατανάλωσης ενέργειας. Ο στενός συντονισμός της απόκρισης σε επίπεδο πολιτικής μεταξύ των κρατών μελών παραμένει ζωτικής σημασίας. Οι πολιτικές για την αγορά εργασίας και οι κοινωνικές πολιτικές έχουν επίσης καθοριστική σημασία για την αντιμετώπιση των κοινωνικών επιπτώσεων του υψηλού πληθωρισμού. Οι μέσοι μισθοί δεν συμβάδισαν με τον πληθωρισμό το 2022.

¹ Συστάσεις του Συμβουλίου, της 12ης Ιουλίου 2022, σχετικά με τα εθνικά προγράμματα μεταρρυθμίσεων και τη διατύπωση γνώμης του Συμβουλίου σχετικά με τα προγράμματα σταθερότητας 2022 (ΕΕ C 334 της 1.9.2022, σ. 1, 35, 44, 52, 60, 70, 96, 104, 112, 120, 128, 146, 154, 162, 181, 197, 205, 213, 221).

Στο μέλλον, απαιτείται προσεκτική προσαρμογή των μισθών, ώστε να προστατεύεται η αγοραστική δύναμη των μισθωτών —με έμφαση στους χαμηλόμισθους— ενώ παράλληλα να αποφεύγεται ο κίνδυνος οι μισθοί να τροφοδοτούν τον πληθωρισμό και να επιτείνουν τις αναδυόμενες διαφορές ανταγωνιστικότητας εντός της ζώνης του ευρώ και παγκοσμίως. Η προώθηση της ποιοτικής απασχόλησης θα μπορούσε επίσης να συμβάλει στη διατήρηση της κατανάλωσης. Η ενεργός συμμετοχή των κοινωνικών εταίρων συμβάλλει στον εντοπισμό προκλήσεων, μεταξύ άλλων όσον αφορά τις ειδικές προκλήσεις για τη νομισματική ένωση, βελτιώνει τις λύσεις πολιτικής και διασφαλίζει ευρύτερη οικειοποίηση του προγράμματος οικονομικής και κοινωνικής πολιτικής. Οι πολιτικές από την πλευρά της προσφοράς μπορούν επίσης να συμβάλουν στη μείωση του πληθωρισμού επιταχύνοντας τη δημιουργία εναλλακτικών πηγών ενεργειακού εφοδιασμού, ενισχύοντας τον ανταγωνισμό και την καινοτομία, βελτιώνοντας την κατανομή των πόρων και στηρίζοντας την αύξηση της παραγωγικότητας. Οι κίνδυνοι για τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα απαιτούν επίσης συνεχή παρακολούθηση.

- (4) Ο μηχανισμός ανάκαμψης και ανθεκτικότητας που θεσπίστηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) 2021/241 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου¹ («μηχανισμός») και τα ταμεία της πολιτικής συνοχής αποτελούν βασικά εργαλεία για την ενίσχυση της ανθεκτικότητας της ζώνης του ευρώ και τη στήριξη της σύγκλισης. Η υλοποίηση του μηχανισμού στα κράτη μέλη της ζώνης του ευρώ βρίσκεται σε καλό δρόμο, με περισσότερα από 136 000 000 000 EUR να έχουν καταβληθεί σε προχρηματοδότηση και μετά την εκπλήρωση οροσίων και στόχων. Από τότε που ξέσπασε η πανδημία COVID-19, μέσω των προγραμμάτων της πολιτικής συνοχής εκταμιεύτηκαν περισσότερα από 82 000 000 000 EUR σε κράτη μέλη της ζώνης του ευρώ. Ο μηχανισμός και τα ταμεία της πολιτικής συνοχής συμβάλλουν στις προτεραιότητες πολιτικής της ζώνης του ευρώ μέσω διάφορων διαύλων: και τα δύο στηρίζουν την οικονομική δραστηριότητα μέσω πρόσθετων επενδύσεων και, πιο μακροπρόθεσμα, οι προγραμματισμένες επενδύσεις και διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις αναμένεται να στηρίξουν την πράσινη και την ψηφιακή μετάβαση, τονώνοντας παράλληλα τη μεγαλύτερη αύξηση της παραγωγικότητας και της δυναμικής παραγωγής, καθώς και ενισχύοντας την ανθεκτικότητα των κρατών μελών. Μεγάλο ποσοστό των επενδύσεων και των μεταρρυθμίσεων που πραγματοποιούνται στο πλαίσιο του μηχανισμού είναι σημαντικές για την υλοποίηση των προτεραιοτήτων πολιτικής της ζώνης του ευρώ που προσδιορίστηκαν σε προηγούμενες συστάσεις για τη ζώνη του ευρώ. Κατά συνέπεια, η συνέχιση της υλοποίησης των συμφωνημένων μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων με βάση το προβλεπόμενο χρονοδιάγραμμα έχει ουσιαστική σημασία για τη διατήρηση της δυναμικής των μεταρρυθμίσεων.

¹ Κανονισμός (ΕΕ) 2021/241 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Φεβρουαρίου 2021, για τη θέσπιση του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας (ΕΕ L 57 της 18.2.2021, σ. 17).

- (5) Η ετήσια έρευνα για τη βιώσιμη ανάπτυξη που περιέχεται στην ανακοίνωση της επιτροπής της 22ας Νοεμβρίου 2022 περιγράφει τις βασικές προτεραιότητες πολιτικής και τις κατευθυντήριες γραμμές για το επόμενο έτος για να διασφαλιστεί συνεπής απόκριση της οικονομικής πολιτικής σε επίπεδο ένωσης. Η ετήσια έρευνα για τη βιώσιμη ανάπτυξη διαρθρώνεται γύρω από τις τέσσερις παραμέτρους της ανταγωνιστικής βιωσιμότητας: περιβαλλοντική βιωσιμότητα, δικαιοσύνη, παραγωγικότητα και μακροοικονομική σταθερότητα και συνάδει με τους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών. Επιπλέον, η έκθεση του μηχανισμού επαγρύπνησης του 2023 που δημοσιεύθηκε στις 22 Νοεμβρίου 2022 παρέχει την ανάλυση της Επιτροπής σχετικά με τις πιθανές μακροοικονομικές ανισορροπίες που ενδέχεται να παρεμποδίσουν την εύρυθμη λειτουργία των οικονομιών των κρατών μελών, της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης και της Ένωσης στο σύνολό της.
- (6) Η ραγδαία αύξηση του πληθωρισμού το περασμένο έτος οδήγησε σε ταχεία προσαρμογή του προσανατολισμού της νομισματικής πολιτικής παγκοσμίως. Η ΕΚΤ άρχισε να εξομαλύνει τη νομισματική πολιτική προκειμένου να διασφαλίσει την έγκαιρη επαναφορά του πληθωρισμού στον μεσοπρόθεσμο στόχο του 2 %. Ανέφερε επίσης ότι η εξομάλυνση των επιτοκίων θα συνεχιστεί, λαμβανομένων υπόψη των εξελίξεων των οικονομικών στοιχείων. Οι περιορισμοί της προσφοράς διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στην πρόσφατη αύξηση του πληθωρισμού και οι διαφορές πληθωρισμού δυσχεραίνουν περισσότερο την άσκηση της νομισματικής πολιτικής. Η ομοιόμορφη μετάδοση του προσανατολισμού της πολιτικής σε ολόκληρη τη ζώνη του ευρώ αποτελεί προϋπόθεση για την εκπλήρωση της εντολής της.

- (7) Ο δημοσιονομικός προσανατολισμός της ζώνης του ευρώ, μετρούμενος ως μεταβολή των καθαρών πρωτογενών δαπανών σε σχέση με τη μέση δυνητική ανάπτυξη, προβλεπόταν να είναι επεκτατικός το 2022 και εν γένει ουδέτερος το 2023, σύμφωνα με την Επιτροπή, αλλά θα καθίστατο επεκτατικός, εάν θεσπίζονταν επιπρόσθετα μέτρα στήριξης της ενέργειας ή παρατείνονταν τα ισχύοντα καθ' όλο το 2023. Το 2023 η δημοσιονομική πολιτική θα πρέπει να αποφύγει την αύξηση των πληθωριστικών επιδράσεων των συνεχιζόμενων κλυδωνισμών της προσφοράς και, τόσο σε εθνικό επίπεδο όσο και για τη ζώνη του ευρώ στο σύνολό της, δεν δικαιολογείται μια δημοσιονομική ώθηση ευρείας βάσης στην οικονομία. Η πρόκληση είναι ιδιαίτερα έντονη για τα κράτη μέλη που αντιμετωπίζουν υψηλό δομικό πληθωρισμό, λαμβανομένων επίσης υπόψη των σοβαρών οικονομικών και κοινωνικών δυσχερειών που προκαλούνται από τη διάβρωση της αγοραστικής δύναμης των μισθωτών, ιδίως δε των χαμηλόμισθων. Επιπλέον, η δημοσιονομική πολιτική θα πρέπει να παραμείνει συνετή και να συνδυάζει υψηλότερες επενδύσεις με τον έλεγχο της αύξησης των καθαρών πρωτογενών τρεχουσών δαπανών. Στο πλαίσιο αυτό, η αναμενόμενη περαιτέρω αύξηση της απορρόφησης του μηχανισμού και των εθνικά χρηματοδοτούμενων επενδύσεων σε όλα τα κράτη μέλη συνάδει με την ανάγκη επέκτασης των δημόσιων και των ιδιωτικών επενδύσεων για την πράσινη και την ψηφιακή μετάβαση και για την ενεργειακή ασφάλεια. Ταυτόχρονα, η ευελιξία της δημοσιονομικής πολιτικής θα συμβάλει στην αντιμετώπιση της υψηλής αβεβαιότητας και των ισχυρών κινδύνων δυσμενέστερων εξελίξεων στις οικονομικές προοπτικές, χωρίς να υπονομεύονται τα κίνητρα για την ενεργειακή μετάβαση. Η πανδημία COVID-19 άφησε πίσω της πολύ υψηλό χρέος στη ζώνη του ευρώ και, ενώ το δημόσιο χρέος αναμένεται να μειωθεί, θα παραμείνει πολύ πάνω από τα προ της πανδημίας επίπεδα. Παρότι οι βραχυπρόθεσμοι κίνδυνοι βιωσιμότητας έχουν μειωθεί σε μεγάλο βαθμό, οι μεσοπρόθεσμοι και μακροπρόθεσμοι κίνδυνοι παραμένουν αυξημένοι σε αρκετά κράτη μέλη και οι αυξήσεις των επιτοκίων αναμένεται να οδηγήσουν σταδιακά σε μεγαλύτερη επιβάρυνση χρέους.

- (8) Προκειμένου να ανταποκριθούν στην αύξηση των τιμών της ενέργειας, τα κράτη μέλη της ζώνης του ευρώ έλαβαν έκτακτα μέτρα που εκτιμάται ότι θα ανέλθουν σε 1,25 % του ΑΕΠ το 2022 και σε έως και 1 % το 2023, ενώ η αναμενόμενη μείωση εξαρτάται από την εξέλιξη των τιμών της ενέργειας και από την προγραμματισμένη κατάργηση των σχετικών μέτρων. Βάσει των οικονομικών προβλέψεων των υπηρεσιών της Επιτροπής του φθινόπωρου του 2022, τα μέτρα που έχουν ληφθεί μέχρι στιγμής αποσκοπούν κυρίως στον μετριασμό των αυξήσεων των τιμών, ενώ κατά μέσο όρο μόνο το 20 % αυτών αποτελεί στοχευμένα εισοδηματικά μέτρα. Είναι αναγκαίο να περιοριστεί το δημοσιονομικό κόστος των εν λόγω μέτρων στήριξης, λαμβανομένων παράλληλα υπόψη των διανεμητικών επιπτώσεων τους σε όλα τα εισοδηματικά κλιμάκια, του αντικτυπου στη ζήτηση ενέργειας και τις επενδύσεις στην πράσινη μετάβαση, των πιθανών στρεβλώσεων στην ενιαία αγορά και των αρνητικών δευτερογενών επιπτώσεων σε όλα τα κράτη μέλη. Για τον σκοπό αυτόν, είναι σημαντικό να συμφωνηθεί μια κοινή προσέγγιση. Ειδικότερα, θα ήταν δυνατόν να διερευνηθούν ένα καλά σταθμισμένο μοντέλο δύο επιπέδων για την τιμολόγηση της ενέργειας, στο πλαίσιο του οποίου οι ευάλωτοι καταναλωτές επωφελούνται από ρυθμιζόμενες τιμές έως ένα ορισμένο επίπεδο κατανάλωσης, και άλλα συστήματα που επιτυγχάνουν παρόμοιους στόχους, με συνεκτίμηση των εθνικών χαρακτηριστικών. Επιπροσθέτως, θα ήταν δυνατό να εξεταστούν κατάλληλοι τρόποι για τη σταδιακή παύση της στήριξης καθώς θα μειώνονται οι πιέσεις στις τιμές της ενέργειας. Εκτός από τα προσωρινά ενεργειακά μέτρα, οι δημόσιες και οι ιδιωτικές επενδύσεις μπορούν να συμβάλουν στην ενίσχυση της ενεργειακής ανεξαρτησίας και ασφάλειας και της πράσινης μετάβασης. Από την παγκόσμια χρηματοπιστωτική κρίση και μετά, η ζώνη του ευρώ πλήττεται από χαμηλά επίπεδα τόσο ιδιωτικών όσο και δημόσιων επενδύσεων.

Τα μέτρα πολιτικής που λήφθηκαν για την αντιμετώπιση της κρίσης της COVID-19, με την έκτακτη στήριξη του NextGenerationEU, συνέβαλαν στη διατήρηση του επιπέδου των δημόσιων επενδύσεων, με θετικό αντίκτυπο στη δυνητική ανάπτυξη, ιδίως στα κράτη μέλη με τη μεγαλύτερη επιβάρυνση δημόσιου χρέους. Οι περαιτέρω ιδιωτικές και δημόσιες επενδύσεις, ειδικότερα μέσω της υλοποίησης των σχεδίων ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, των προγραμμάτων της πολιτικής συνοχής και των εθνικών σχεδίων για την ενέργεια και το κλίμα που θα επικαιροποιηθούν από τα κράτη μέλη έως τον Ιούνιο του 2023, είναι ζωτικής σημασίας για τη βιώσιμη και συνεκτική ανάπτυξη και για την επίτευξη της πράσινης και της ψηφιακής μετάβασης.

- (9) Στις 9 Νοεμβρίου 2022, η Επιτροπή δημοσίευσε ανακοίνωση σχετικά με τις κατευθύνσεις για τη μεταρρύθμιση του πλαισίου οικονομικής διακυβέρνησης της ΕΕ με σκοπό τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας της οικονομικής εποπτείας και του συντονισμού των οικονομικών πολιτικών στην Ένωση. Η εν λόγω ανακοίνωση αποσκοπεί στον καθορισμό μιας απλούστερης και ολοκληρωμένης αρχιτεκτονικής για τη μακροοικονομική δημοσιονομική εποπτεία με σκοπό τη διασφάλιση της βιωσιμότητας του χρέους και την προώθηση της βιώσιμης και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξης. Τα βασικά στοιχεία της εν λόγω ανακοίνωσης αποσκοπούν στην απλούστευση του πλαισίου, στη βελτίωση της εθνικής ανάληψης ευθύνης και στην ενίσχυση της επιβολής της νομοθεσίας. Η εν λόγω ανακοίνωση προτείνει οι δημοσιονομικές πορείες να καθορίζονται σε μεσοπρόθεσμα δημοσιονομικά-διαρθρωτικά σχέδια που προτείνονται από τα κράτη μέλη, εντός ενός διαφανούς κοινού πλαισίου της Ένωσης. Τα εν λόγω σχέδια, τα οποία θα εγκρίνονται από το Συμβούλιο, θα συνδυάζουν δημοσιονομικές, μεταρρυθμιστικές και επενδυτικές δεσμεύσεις που στηρίζουν τη βιωσιμότητα του χρέους και τη βιώσιμη ανάπτυξη και αντικατοπτρίζουν τις ενωσιακές και εθνικές προτεραιότητες. Οι μεταρρυθμιστικές και επενδυτικές δεσμεύσεις στα εθνικά μεσοπρόθεσμα δημοσιονομικά-διαρθρωτικά σχέδια θα επιτρέψουν μεγαλύτερη περίοδο δημοσιονομικής προσαρμογής.

Διατηρώντας τις τιμές αναφοράς της Συνθήκης του 3 % του ΑΕΠ για το έλλειμμα και του 60 % του ΑΕΠ για το χρέος, το πλαίσιο θα στηρίζεται σε εποπτεία η οποία θα βασίζεται περισσότερο στον κίνδυνο και θα επικεντρώνεται στη βιωσιμότητα του χρέους. Όσον αφορά τη διαδικασία μακροοικονομικών ανισορροπιών, είναι σημαντικό να συνεχιστεί η αντιμετώπιση των μακροοικονομικών ανισορροπιών με συντονισμένο και ισορροπημένο τρόπο. Η ανακοίνωση της Επιτροπής προτείνει ένα πιο μακρόπνοο πλαίσιο, ώστε να είναι δυνατός ο εντοπισμός των αναδυόμενων κινδύνων καθώς αναπτύσσονται. Η αξιολόγηση της ύπαρξης ανισορροπιών θα συνεχίσει να βασίζεται στα τρία κριτήρια της σοβαρότητας, της εξέλιξης και της απόκρισης σε επίπεδο πολιτικής. Ωστόσο, τα κριτήρια της εξέλιξης και της απόκρισης σε επίπεδο πολιτικής του εκάστοτε κράτους μέλους θα έχουν μεγαλύτερη βαρύτητα στην αξιολόγηση.

- (10) Η αγορά εργασίας της ζώνης του ευρώ επέδειξε αξιοσημείωτη ανθεκτικότητα χάρη στη στήριξη πολιτικής κατά τη διάρκεια της κρίσης της COVID-19. Κατά το πρώτο τρίμηνο του 2022, οι συνολικές ώρες εργασίας υπερέβησαν τα επίπεδα προ πανδημίας και η απασχόληση συνέχισε να αυξάνεται καθ' όλη τη διάρκεια του πρώτου εξαμήνου του 2022, φθάνοντας σε ιστορικά υψηλά επίπεδα το δεύτερο τρίμηνο του 2022, με αποτέλεσμα το ποσοστό ανεργίας να μειωθεί στο 6,8 %, το χαμηλότερο επίπεδό της που έχει σημειωθεί από τη δημιουργία του ευρώ. Ωστόσο, εξακολουθούν να υπάρχουν περιθώρια βελτίωσης όσον αφορά την ένταξη στην αγορά εργασίας των γυναικών, των νέων και των ηλικιωμένων, των ατόμων με αναπηρία και των ευάλωτων ομάδων. Στο μέλλον, η αναμενόμενη επιβράδυνση της οικονομικής δραστηριότητας πρόκειται να επηρεάσει αρνητικά τις προοπτικές απασχόλησης, καθώς το ποσοστό ανεργίας προβλέπεται να αυξηθεί ελαφρώς το 2023. Δεν υπάρχουν επαρκή στοιχεία που να αποδεικνύουν ότι η κρίση της COVID-19 οδήγησε σε διαρθρωτική επιδείνωση όσον αφορά την αντιστοίχιση της προσφοράς και ζήτησης εργασίας.

Ωστόσο, υπάρχουν σημαντικές διαφορές μεταξύ των κρατών μελών και των τομέων όσον αφορά την αγορά εργασίας. Από το 2019, η δημιουργία θέσεων εργασίας είναι ισχυρότερη στον τομέα της τεχνολογίας των πληροφοριών και των επαγγελματικών υπηρεσιών, ενώ οι τομείς των μεταφορών, της παροχής καταλύματος και της εστίασης έχουν καταγράψει απώλειες θέσεων εργασίας. Η δημογραφική αλλαγή είναι πιθανό να διαδραματίσει επίσης ρόλο στη στενότητα των αγορών εργασίας της ζώνης του ευρώ. Οι επαρκείς και αποτελεσματικές επενδύσεις σε ποιοτική εκπαίδευση και κατάρτιση σε όλες τις ηλικίες θα έχουν καίρια σημασία για τον μετριασμό των υφιστάμενων και μελλοντικών ελλείψεων δεξιοτήτων και τη στήριξη της πράσινης και της ψηφιακής μετάβασης. Η αύξηση των μισθών ενισχύθηκε κάπως το 2022, οδηγώντας σε συνολική αύξηση του κόστους εργασίας ανά μονάδα προϊόντος. Ωστόσο, παρέμεινε συνολικά σε μέτρια επίπεδα και προβλέπεται να διατηρηθεί αρκετά κάτω από τον πληθωρισμό. Η πραγματική αμοιβή ανά μισθωτό αναμένεται, σύμφωνα με τις προβολές, να συρρικνωθεί κατά 2,8 % το 2022 και κατά επιπλέον 0,9 % το 2023, προτού ανακτηθεί μέρος της ζημίας το 2024. Οι σταθεροποιημένες προσδοκίες για τον πληθωρισμό διαδραματίζουν καίριο ρόλο στον μετριασμό των κινδύνων να αυξηθεί περαιτέρω ο πληθωρισμός από τις ταχείες αυξήσεις των μισθολογικών απαιτήσεων.

- (11) Οι διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που πραγματοποιούνται στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας ή της πράσινης και της ψηφιακής μεταρρύθμισης και υποστηρίζονται από τον μηχανισμό, ιδίως κατόπιν των τροποποιήσεων που εισήχθησαν στον κανονισμό (ΕΕ) 2021/241 από τον κανονισμό (ΕΕ) 2023/435 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου¹ προκειμένου να εφαρμοστεί το σχέδιο REPowerEU που περιλαμβάνεται στην ανακοίνωση της Επιτροπής της 22ας Μαΐου 2022, έχουν καίρια σημασία για την ενίσχυση της ενιαίας αγοράς και της ανθεκτικότητας των οικονομιών της ζώνης του ευρώ. Εν προκειμένω, είναι επίσης σημαντικό να εφαρμοστούν οι ανά χώρα μεταρρυθμίσεις που συνέστησε το Συμβούλιο το 2022 στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου. Η περαιτέρω βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος, μεταξύ άλλων με τη μείωση των εμποδίων στις επενδύσεις και στην ανακατανομή των κεφαλαίων, ο εκσυγχρονισμός των δημόσιων διοικήσεων, η επιτάχυνση της χορήγησης αδειών με την παράλληλη προστασία του περιβάλλοντος και η κατάργηση των περιοριστικών κανονιστικών πλαισίων μπορούν να αυξήσουν την παραγωγικότητα και την ανάπτυξη. Οι μεταρρυθμίσεις, μαζί με τις επενδύσεις, έχουν καθοριστική σημασία για την επίτευξη της πράσινης και της ψηφιακής μετάβασης, ιδίως για τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης, τη στήριξη της μετάβασης προς κλιματική ουδετερότητα, την αύξηση του εφοδιασμού και της ανάπτυξης τεχνολογιών ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, καθώς και για τη στήριξη της επανειδίκευσης και της αναβάθμισης των δεξιοτήτων. Η ταχεία και διαρκής αύξηση των τιμών της ενέργειας έχει ασκήσει πίεση στα επιχειρηματικά μοντέλα των ενεργοβόρων βιομηχανιών και των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων, γεγονός που έχει επιπτώσεις στις θέσεις εργασίας και στο ανθρώπινο κεφάλαιο. Τα αποδοτικά καθεστώτα αφερεγγυότητας μπορούν να στηρίξουν τη μετάβαση και να διευκολύνουν την ανακατανομή των πόρων. Τα καθεστώτα αφερεγγυότητας σε ολόκληρη τη ζώνη του ευρώ εξακολουθούν να διαφέρουν σημαντικά και η αύξηση της αποτελεσματικότητας και της εναρμόνισής τους θα στηρίξει την οικονομική προσαρμογή και την ενιαία αγορά κεφαλαίων.

¹ Κανονισμός (ΕΕ) 2023/435 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Φεβρουαρίου 2023, για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241 όσον αφορά τα κεφάλαια για το REPowerEU στα σχέδια ανάκαμψης και ανθεκτικότητας και για την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1303/2013, (ΕΕ) 2021/1060 και (ΕΕ) 2021/1755 και της οδηγίας 2003/87/ΕΚ (ΕΕ L 63 της 28.2.2023, σ. 1).

- (12) Ο τραπεζικός τομέας επέδειξε συνολική ανθεκτικότητα το 2022. Παρότι ο τραπεζικός τομέας της ζώνης του ευρώ στο σύνολό του είναι επαρκώς κεφαλαιοποιημένος και έχει σημειώσει βελτίωση της κερδοφορίας από το 2021, η απότομη επιδείνωση των μακροοικονομικών προοπτικών, σε συνδυασμό με τα αυξημένα επιτόκια που αυξάνουν το κόστος για τους δανειολήπτες, μπορεί να οδηγήσει σε χαμηλότερη ποιότητα των περιουσιακών στοιχείων. Στο πλαίσιο της πιο περιορισμένης πρόσβασης σε πιστώσεις, η έγκαιρη παρακολούθηση των κινδύνων, η προορατική συνεργασία με τους οφειλότες και η ενεργός διαχείριση των μη εξυπηρετούμενων δανείων είναι σημαντικές για τη διατήρηση της ικανότητας των τραπεζών να χρηματοδοτούν την οικονομία. Η ανθεκτικότητα των πιστωτικών ιδρυμάτων μπορεί να παρεμποδιστεί από διαρθρωτικούς παράγοντες, συμπεριλαμβανομένων της πλεονάζουσας παραγωγικής ικανότητας και του ανταγωνισμού από νέους παρόχους χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών. Μπορεί επίσης να εμφανιστούν και άλλοι κίνδυνοι στις χρηματοπιστωτικές αγορές. Ειδικότερα, τα υψηλότερα ασφάλιστρα κινδύνου και οι περιοριστικές συνθήκες ρευστότητας μπορεί να οδηγήσουν σε πτώση των τιμών των περιουσιακών στοιχείων. Λόγω των απαιτήσεων κάλυψης περιθωρίου, αυτό μπορεί να προκαλέσει περαιτέρω πιέσεις πέραν της κρίσης ρευστότητας που ήδη αντιμετωπίζουν ορισμένες εταιρείες ενέργειας. Ο τρόπος με τον οποίο αντιδρούν οι αγορές οικιστικών και εμπορικών ακινήτων στα υψηλότερα επιτόκια απαιτεί επίσης στενή παρακολούθηση, καθώς η χαμηλότερη ζήτηση και η επιδείνωση της ικανότητας εξυπηρέτησης του χρέους μπορούν να ασκήσουν καθοδική πίεση στις τιμές των ακινήτων και να εντείνουν τους κυκλικούς κινδύνους, ιδίως στα κράτη μέλη της ζώνης του ευρώ όπου είναι αυξημένο το χρέος των νοικοκυριών. Επιπλέον, οι αυξημένοι κίνδυνοι στον κυβερνοχώρο απαιτούν μεγαλύτερη προσοχή και ο κανονισμός (ΕΕ) 2022/2554 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου¹ θα ενισχύσει την ανθεκτικότητα των χρηματοπιστωτικών επιχειρήσεων έναντι των κινδύνων που σχετίζονται με τις τεχνολογίες πληροφοριών και επικοινωνιών. Τον Σεπτέμβριο του 2022, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Συστημικού Κινδύνου εξέδωσε τη σύσταση ΕΣΣΚ/2022/7 η οποία περιλαμβάνει προειδοποίηση με την οποία ζητούσε από τα ιδρύματα του ιδιωτικού τομέα, τους συμμετέχοντες στην αγορά και τις σχετικές αρχές να συνεχίσουν να προετοιμάζονται για ακραία σενάρια κινδύνου με μικρή πιθανότητα επέλευσης.

¹ Κανονισμός (ΕΕ) 2022/2554 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Δεκεμβρίου 2022, σχετικά με την ψηφιακή επιχειρησιακή ανθεκτικότητα του χρηματοοικονομικού τομέα και την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΚ) αριθ. 1060/2009, (ΕΕ) αριθ. 648/2012, (ΕΕ) αριθ. 600/2014, (ΕΕ) αριθ. 909/2014 και (ΕΕ) 2016/1011 (ΕΕ L 333 της 27.12.2022, σ. 1).

- (13) Τον Ιούνιο του 2022, η Ευρωομάδα συμφώνησε ότι, ως άμεσο βήμα, οι εργασίες για το μέλλον της Τραπεζικής Ένωσης θα πρέπει να επικεντρωθούν στην ενίσχυση του κοινού πλαισίου για τη διαχείριση τραπεζικών κρίσεων και των εθνικών συστημάτων εγγύησης των καταθέσεων, ώστε να υπάρχει ένα πλαίσιο κατάλληλο για όλα τα είδη τραπεζών. Η Ευρωομάδα δεσμεύτηκε να επανεξετάσει εν συνεχεία την κατάσταση της Τραπεζικής Ένωσης και να προσδιορίσει, με συναινετικό τρόπο, ενδεχόμενα περαιτέρω μέτρα σχετικά με τα άλλα εκκρεμή στοιχεία για την ενίσχυση και την ολοκλήρωση της Τραπεζικής Ένωσης. Η Επιτροπή ανακοίνωσε ότι προτίθεται να υποβάλει νομοθετική πρόταση για το πλαίσιο για τη διαχείριση κρίσεων και την ασφάλιση των καταθέσεων κατά το πρώτο εξάμηνο του 2023. Οι τροποποιήσεις του πλαισίου για τη διαχείριση κρίσεων και την ασφάλιση των καταθέσεων μπορούν να συμβάλουν στην ενίσχυση της ανθεκτικότητας του τραπεζικού τομέα της ζώνης του ευρώ. Η Επιτροπή ανακοίνωσε επίσης ότι, κατά το πρώτο εξάμηνο του 2023, θα υποβάλει νομοθετική πρόταση για τη θέσπιση του ψηφιακού ευρώ και τη ρύθμιση των κύριων χαρακτηριστικών του, με την επιφύλαξη της απόφασης των συννομοθετών. Απόφαση σχετικά με την έκδοση του ψηφιακού ευρώ είναι πιθανόν να λάβει το διοικητικό συμβούλιο της ΕΚΤ μετά την ολοκλήρωση ενδεχόμενης φάσης υλοποίησης. Το ψηφιακό ευρώ, το οποίο θα λειτουργεί συμπληρωματικά προς τα μετρητά, θα μπορούσε να επιφέρει διάφορα οφέλη για την οικονομία της ζώνης του ευρώ. Θα μπορούσε ιδίως να στηρίζει την ψηφιοποίηση της οικονομίας και την καινοτομία στις πληρωμές, ενισχύοντας επίσης παράλληλα τον διεθνή ρόλο του ευρώ. Η ανάπτυξη του ψηφιακού ευρώ θα μπορούσε, στο πλαίσιο της παρούσας γεωπολιτικής κατάστασης επίσης, να αυξήσει την οικονομική και χρηματοπιστωτική αυτονομία της ζώνης του ευρώ και της Ένωσης.

ΣΥΝΙΣΤΑ στα κράτη μέλη της ζώνης του ευρώ να αναλάβουν δράση, μεμονωμένα, μεταξύ άλλων μέσω της υλοποίησης των οικείων σχεδίων ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, και συλλογικά στο πλαίσιο της Ευρωομάδας, κατά την περίοδο 2023–2024, ούτως ώστε:

- 1) Να μην παράσχουν στήριξη ευρείας βάσης για τη συγκέντρωση της ζήτησης το 2023 και παράλληλα να εστιάσουν καλύτερα τα δημοσιονομικά μέτρα στην αντιμετώπιση των επιπτώσεων των υψηλών τιμών της ενέργειας στα ευάλωτα νοικοκυριά και στις βιώσιμες επιχειρήσεις, ενώ παράλληλα να διατηρούν την ευελιξία προσαρμογής στην ταχέως εξελισσόμενη κατάσταση, εάν χρειαστεί. Να συνεχίσουν να συντονίζουν τις εθνικές δημοσιονομικές πολιτικές στα κράτη μέλη για τη διατήρηση της βιωσιμότητας του χρέους και την αύξηση του αναπτυξιακού δυναμικού με βιώσιμο τρόπο, διευκολύνοντας έτσι το καθήκον της νομισματικής πολιτικής να διασφαλίσει την έγκαιρη επαναφορά του πληθωρισμού στον μεσοπρόθεσμο στόχο του 2 % που έχει θέσει η ΕΚΤ. Να συμφωνήσουν σε μια κοινή προσέγγιση και ιδίως να εξετάσουν το ενδεχόμενο να αντικαταστήσουν τα μέτρα ευρείας βάσης για τις τιμές με ένα καλά σταθμισμένο, οικονομικά αποδοτικό μοντέλο δύο επιπέδων για την τιμολόγηση της ενέργειας, το οποίο θα εξασφαλίζει κίνητρα για εξοικονόμηση ενέργειας, ή άλλα συστήματα που επιτυγχάνουν παρόμοιους στόχους, με συνεκτίμηση των εθνικών χαρακτηριστικών, καθώς επίσης να εξετάσουν κατάλληλους τρόπους για τη σταδιακή παύση της στήριξης καθώς θα μειώνονται οι πιέσεις στις τιμές της ενέργειας. Να καθορίσουν κατάλληλα διαφοροποιημένες μεσοπρόθεσμες δημοσιονομικές στρατηγικές, μέσω σταδιακής και βιώσιμης εξυγίανσης, καθώς και μέσω επενδύσεων και μεταρρυθμίσεων, για την επίτευξη συνετών μεσοπρόθεσμων δημοσιονομικών θέσεων.

- 2) Να διατηρήσουν υψηλό επίπεδο δημόσιων επενδύσεων και να προωθήσουν τις ιδιωτικές επενδύσεις, που είναι απαραίτητες για την τόνωση της οικονομικής και κοινωνικής ανθεκτικότητας και τη στήριξη της πράσινης και της ψηφιακής μετάβασης, μεταξύ άλλων για μεγαλύτερη ενεργειακή απόδοση και για τη μετάβαση σε ανανεώσιμες πηγές ενέργειας. Να εφαρμόσουν τα προγράμματα της πολιτικής συνοχής και τα σχέδια ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, διασφαλίζοντας την έγκαιρη υλοποίηση των μεταρρυθμίσεων και των επενδύσεων, και να διασφαλίσουν ότι οι επικαιροποιήσεις των σχεδίων είναι στοχευμένες, λαμβάνοντας υπόψη την εξελισσόμενη οικονομική κατάσταση, χωρίς να μειώνουν τη συνολική φιλοδοξία. Να λάβουν περαιτέρω μέτρα, μεταξύ άλλων μέσω των κεφαλαίων REPowerEU στα σχέδια ανάκαμψης και ανθεκτικότητας και μέσω των εθνικών σχεδίων για την ενέργεια και το κλίμα, για την επιτάχυνση της ενεργειακής μετάβασης και την αύξηση της ενεργειακής ανεξαρτησίας της Ένωσης.
- 3) Σύμφωνα με τις εθνικές πρακτικές και με σεβασμό του ρόλου των κοινωνικών εταίρων, να στηρίζουν τις μισθολογικές εξελίξεις που μετριάζουν την απώλεια της αγοραστικής δύναμης των μισθωτών, ιδίως των εργαζομένων χαμηλού εισοδήματος, αντικατοπτρίζοντας παράλληλα τις μεσοπρόθεσμες εξελίξεις της παραγωγικότητας και περιορίζοντας τις δευτερογενείς επιδράσεις στον πληθωρισμό. Να αναπτύξουν και να προσαρμόσουν, όπου χρειάζεται, συστήματα κοινωνικής στήριξης, για να βοηθήσουν τα ευάλωτα νοικοκυριά να αντιμετωπίσουν τον ενεργειακό κλυδωνισμό και την πράσινη και την ψηφιακή μετάβαση, και να αντιμετωπίσουν τον αυξημένο κίνδυνο φτώχειας. Να βελτιώσουν περαιτέρω τις ενεργητικές πολιτικές για την αγορά εργασίας και να λάβουν μέτρα για την αντιμετώπιση των ελλείψεων δεξιοτήτων και την προώθηση της ποιοτικής απασχόλησης. Να διασφαλίσουν την αποτελεσματική συμμετοχή των κοινωνικών εταίρων στη χάραξη πολιτικής και να ενισχύσουν τον κοινωνικό διάλογο.

- 4) Να διασφαλίσουν ότι η στήριξη των εταιρειών, ιδίως των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων που υπέστησαν οικονομική πίεση λόγω της ενεργειακής κρίσης, είναι οικονομικά αποδοτική και προσωρινή και απευθύνεται σε βιώσιμες επιχειρήσεις. Η παρεχόμενη στήριξη θα πρέπει να διατηρεί τα κίνητρα για την ενεργειακή απόδοση και για ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, διαφυλάσσοντας παράλληλα τους ισότιμους όρους ανταγωνισμού και την ακεραιότητα της ενιαίας αγοράς, μεταξύ άλλων μέσω του προσωρινού πλαισίου κρατικών ενισχύσεων για την κρίση. Να βελτιώσουν το επιχειρηματικό περιβάλλον, ιδίως με την ενίσχυση του ανταγωνισμού και την αύξηση της αποδοτικότητας των πλαισίων αφερεγγυότητας, ώστε να διασφαλίζουν την αποτελεσματική και έγκαιρη αντιμετώπιση της πτώχευσης και της εταιρικής αναδιάρθρωσης. Να συμβάλουν στην πρόοδο ως προς την Ένωση Κεφαλαιαγορών.
- 5) Να διαφυλάξουν τη μακροοικονομική σταθερότητα, να διατηρήσουν τους πιστωτικούς διαύλους προς την οικονομία και να αποφύγουν τον κίνδυνο χρηματοπιστωτικού κατακερματισμού. Να παρακολουθούν τους κινδύνους που συνδέονται ιδίως με τις εντάσεις στον τομέα της ενέργειας, τους περιορισμούς των χρηματοπιστωτικών συνθηκών, τα μη εξυπηρετούμενα περιουσιακά στοιχεία, τα επίπεδα ιδιωτικού χρέους και τις εξελίξεις στις αγορές ακινήτων. Να συνεχίσουν τις εργασίες για την ολοκλήρωση της Τραπεζικής Ένωσης, με επόμενο βήμα τη μεταρρύθμιση του ισχύοντος πλαισίου για τη διαχείριση κρίσεων και την ασφάλιση των καταθέσεων. Να συνεχίσουν να συμμετέχουν ενεργά στις προπαρασκευαστικές εργασίες για την ενδεχόμενη εισαγωγή του ψηφιακού ευρώ.

Στα περαιτέρω στάδια για την εμβάθυνση της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης θα πρέπει να συνεκτιμηθούν τα διδάγματα που αντλήθηκαν από τον σχεδιασμό και την εφαρμογή της ολοκληρωμένης απόκρισης της Ένωσης στην κρίση της COVID-19 σε επίπεδο οικονομικής πολιτικής. Η ταχεία πρόοδος όσον αφορά την επανεξέταση της οικονομικής διακυβέρνησης αποτελεί προτεραιότητα για την ενίσχυση του συντονισμού της οικονομικής πολιτικής. Η πρόοδος ως προς την εμβάθυνση της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης θα πρέπει να συνεχιστεί με πλήρη σεβασμό της εσωτερικής αγοράς της Ένωσης και κατά ανοικτό και διαφανή τρόπο έναντι των κρατών μελών εκτός της ζώνης του ευρώ.

Βρυξέλλες,

Για το Συμβούλιο

Ο/Η Πρόεδρος
